

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

A e rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken te bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller

Mr RENÉ VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaf betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

KAN DE EERST OVERLIJDENDE ECHTGENOOT DE BESCHIKKING, WELKE HIJ IN HET HUWELIJKSCONTRACT TEN GUNSTE VAN DEN LANGST LEVENDE GEDAAN HEEFT DOOR EENE LATERE SCHENKING OF BIJ TESTAMENT UITBREIDEN ?

Wanneer een der echtgenooten den andere bij huwelijkskontraat begiftigd heeft, mag hij hem daarna, hetzij bij schenking, hetzij bij laatste wilsbeschikking, nog verder begiftigen op voorwaarde het beschikbaar gedeelte zijner goederen niet te overschrijden? (Thiry, III, n° 216; Maton, V^o Contrat de Mariage, n° 3; Planiol, Traité élémentaire, III, 823; Josserand, III, 443, 2°; Fransch Verbrekshof, civ. 19 Dec. 1894, D. P. 95-1-258.)

Het principie van de onveranderlijkheid van de huwelijksche voorwaarden (artikel 1395 B. W.) belet zulke nieuwe schenking geenszins, de mogelikhier toe is trouwens door artikel 1094 B. W. vooropgesteld, waar het de perken bepaalt binnen dewelke de echtgenooten elkander zoo bij huwelijkskontraat als staande het huwelijk mogen begiftigen.

Aangaande de toepassing van deze regels rijst eenige twijfel op wanneer de latere begiftiging dezelfde zaken tot voorwerp heeft als de eerste.

Kan de man, die zijne echtgenoot bij erfstelling (institution contractuelle) in het huwelijkskontraat met het vruchtgebruik van zijn nalatenschap heeft bedacht, haar later, bij schenking onder levenden, den naakten eigendom van bepaalde onroerende goederen geven om er na zijnen dood den vollen eigendom van te genieten? Het vruchtgebruik dezer goederen zal immers, reeds hoofdens de erfstelling, na de ontbinding van het huwelijk aan de vrouw te beurt vallen. De mogelijkheid van zulke schenking werd door het Hof te Brussel (22 Januari 1924, Pas. 1924-11-69) aangenomen. Het arrest legt er

den nadruk op, dat de tweede begiftiging geenszins aan de erfstelling afbreuk doet, alhoewel de schenkingsakte — waarvan de bewoordingen niet aangehaald worden — eene uitdrukking bevatte waaruit kon afgeleid worden dat de schenker het inzicht had aan de vroegere gift nieuwe voordeelen toe te voegen; de erfstelling is inderdaad niet herroepen, maar de naakte eigendom is vanaf den dag der tweede schenking gegeven, hetgeen de eerste begiftiging ongewijzigd laat. Het Hof neemt dus aan dat beide beschikkingen samen kunnen blijven bestaan niettegenstaande het innig verband tusschen de geschonken zaken.

Deze vaststelling dat er aan het huwelijkskontraat geen wijziging gebracht is, was noodzakelijk, daar de tweede begiftiging eene schenking was, welke de echtgenoot staande het huwelijk aanvaard had, toen het niet in haar vermogen was van de erfstelling, in het huwelijkskontraat vervat, af te zien. Zulke moeilijkheid zou niet opgerezen zijn, zoo de man bij testament den vollen eigendom had gelegateerd van de goederen waarvan hij vroeger het vruchtgebruik geschonken had; immers had dan de vrouw, na de ontbinding van de gemeenschap, aan de erfstelling kunnen verzaken om het legaat in ontvangst te nemen. (Fr. Verbr. 19 December 1894, D. P. 1895-1-258.)

Eene gelijkaardige vraag als in de zaak door het Hof te Brussel beslecht, rijst op wanneer de goederen, welke bij huwelijkskontraat door een der echtgenooten aan den andere onder een bepaalde voor-

waarde geschonken zijn, achteraf aan denzelfden begiftigde zonder voorwaarde geschonken of vermaakt worden.

Een vonnis van de Burgerlijke Rechtbank te Brussel van 29 November 1883 (P. 1884-III-112) stelt voorop dat het mogelijk is bij testament de beperkende voorwaarde op te heffen; zulks schijnt in deze zaak niet betwist te zijn geweest. Deze kwestie, welke zich voor zoo ver wij weten, buiten genoemd geval, in de Belgische rechtspraak niet heeft voorgedaan, is door twee Fransche beslissingen op, althans schijnbaar, uiteenlopende wijze beoordeeld.

Een huwelijkskontraat bevat wederkeerige gift door de echtgenooten aan elkander, van het beschikbaar gedeelte hunner nalatenschap in vruchtgebruik, op voorwaarde dat de langstlevende niet hertrouwt. Een jaar na het huwelijk doen de echtgenooten opnieuw dezelfde wederzijdsche schenking, doch natuurlijk bij afzonderlijke akten, met de uitdrukkelijke bepaling dat de gift zou voortbestaan, zelfs in geval de overlevende een tweede huwelijk zou aangaan. Nadat de vrouw overleden en de man hertrouwd was, eischten de erfgenamen der vrouw de nietigverklaring van de latere schenking. Het Hof te Parijs (3 Juni 1843, D. Rép. V^o Contrat de Mariage, n° 327) wees hunne vordering af. De beslissing stelt vast dat het den echtgenooten vrij stond de eerste begiftiging uit te breiden zoolang zij geen verworven rechten aantastten; dat dergelijke rechten in casu niet bestonden; dat de voorwaarde niet te hertrouwen klaarblijkelijk enkel in het voordeel van de kinderen, welke uit het huwelijk hadden kunnen spruiten, bedongen was, en dat er geen kinderen bestonden.

Deze laatste overwegingen laten toe te veronderstellen dat het Hof anders beslist zou hebben zoo er wel afstammelingen waren geweest. Die toestand deed zich voor in eene zaak, waarover het Hof te Rouen bij arrest van 15 December 1891 uitspraak gedaan heeft. (D. 1892-II-437; Pas. Fr. 1893-II-217 met eene belangrijke nota door Tissier.) Buiten het bestaan van de kinderen, verschilde de zaak nog in drie opzichten van die van 1843: de vooroverleden vrouw had het vruchtgebruik harer goederen de tweede maal niet geschonken doch gelegateerd; de weduwnaar had van de erfstelling van het huwelijkskontraat afgezien en het legaat aanvaard, en, bovenal, was in het huwelijkskontraat uitdrukkelijk voorzien, dat de voorwaarde niet te zullen hertrouwen slechts voor het geval van het bestaan van kinderen bedongen was.

De voornaamste overwegingen van het arrest worden hier afgeschreven:

« Attendu qu'après le mariage sont prohibés tous actes » qui tendraient dans une mesure quelconque à modifier » les conventions matrimoniales; que la règle posée par » l'article 1395 C. C., a été établie pour assurer la paix

» de familles, en ne permettant pas que des stipulations, » sur la foi desquelles le mariage a été contracté, puissent » subir un changement ou être anéanties sous l'influence » de la passion ou de la crainte;

» Attendu qu'il n'est pas contestable que les institutions » contractuelles que font les époux l'un au profit de l'autre; » dans leur contrat de mariage, sont des conventions ma- » trimoniales et participent à ce titre à l'immutabilité de » ces conventions; qu'elles ne peuvent pas plus être modi- » fiées par un testament que par tout autre acte;

» Attendu, dans l'espèce, que la donation mutuelle d'usu- » fruit contenue dans le contrat de mariage des époux » Letellier a été faite sous la condition de non convol; que » les termes dans lesquels elle est conçue, démontrent » jusqu'à l'évidence que les parties se sont exclusivement » préoccupées, en y ajoutant la condition susénoncée, de » l'avenir des enfants à naître du mariage; tant au point » de vue moral qu'au point de vue matériel; qu'il s'agit » d'une de ces stipulations qui se lient étroitement à la » libéralité, font corps avec elle et sans lesquelles elle » n'aurait pas eu lieu; que, dès lors, il n'était pas plus » possible aux époux de la supprimer que d'anéantir la » convention matrimoniale elle-même; qu'il suit de là que » la dame Letellier ne pouvait pas, par testament, modifier » les conditions qu'elle avait imposées à sa première libé- » ralité, et que la déchéance qui devait frapper la donation » en cas de convol subsiste toujours. »

Het bestreden vonnis (Civ. Evreux 30-191, Pas. fr. 1893-II-217) kent aan de dochter zelfs een verworven recht toe:

« Attendu que la dame Anger, issue du mariage » des époux Letellier, avait ainsi des droits acquis » dont elle ne pouvait être privée par une nouvelle » disposition de sa mère au profit de son mari. »

De beslissing van Rouen wordt, wegens meer praktische dan juridische overwegingen, door Baudry-Lacantinerie, Le Courtois en Surville afgekeurd (Droit civil, Contrat de Mariage, I, 118); het heeft geen zin, zeggen deze schrijvers, te verbieden eene voorwaarde te schrappen wanneer deze, wegens de omstandigheden, niet meer geboden schijnt: vrees voor het vroegtijdig overlijden van een der echtgenooten, moreele onberispelijkheid van den andere, belang van de jonge kinderen zelf dat de vader of de moeder hertrouwt.

Daarentegen wordt het arrest door Tissier (Pas. fr. 1893, II, 217) en door Aubry & Rau (5e uitgave, bl. 515, § 503 bis, nota 28 bis) onvoorwaardelijk bijgetreden, ofschoon beide van oordeel zijn dat het anders gemotiveerd had moeten zijn.

Volgens Tissier brengt het testament een ongeoorloofde wijziging aan het huwelijkskontraat toe; onder voorwendsel van een in principie toegelaten nieuwe begiftiging zou het niet mogelijk zijn eene schenking, bij huwelijkskontraat gedaan, te wijzigen, omdat de onaantastbaarheid van dit kontraat op dezelfde redenen zou berusten als in het oudere recht:

« il s'agit de l'intérêt de la famille nouvelle, de la paix du » ménage, de l'avenir des enfants, des dangers de l'influen- » ce qu'un époux pourrait prendre sur l'autre, enfin de » cette vieille idée, si importante autrefois de la conserva- » tion des biens dans la famille. Toutes ces considéra- » tions ne peuvent-elles être invoquées pour empêcher

» qu'un époux, dans son testament, vienne éluder les précautions prises par les parents lors du contrat de mariage? »

Aubry & Rau zijn van meening, dat het principieel van de onaantastbaarheid van het huwelijkskontraat hier niet ingeroepen kan worden, omdat het recht der kinderen niet uit het kontraat spruit, doch uit hunne hoedanigheid van erfgenamen. De tweede begiftiging is, volgens hen, nochtans nietig omdat zij onvereenigbaar zou zijn met de schenking in het huwelijkskontraat,

« parce que l'exceptionnelle faveur à raison de laquelle la loi l'a permise, en écartant la triple nullité qui résulterait, soit de l'infraction aux articles 791 et 906 (pour la libéralité de l'article 1086, et pour celle de l'article 1084), soit de l'infraction à l'article 984 (pour celle de l'article 1086), que cette sorte de libéralité suppose nécessairement, a pour effet, selon nous, d'imprimer à cette libéralité, telle qu'elle résulte du contrat de mariage, un caractère rigoureusement définitif et irrévocable, du côté du disposant, caractère qui répond au but familial qui est le trait essentiel de cette libéralité. »

De gegevens van de discussie aldus uiteengezet zijnde, zullen wij trachten te besluiten. Geen enkel argument voor de thes van het arrest van Rouen is volgens ons steekhoudend.

De bewering dat het huwelijkskontraat een overeenkomst zou zijn niet tusschen twee personen, doch tusschen hun beide families kan, onder het Burgerlijk Wetboek, niet volgehouden worden.

Deze opvatting is verouderd. Zij heeft haren oorsprong in het oud-Germaansche recht, volgens hetwelk niemand onroerende goederen kan wegschenken zonder de toestemming van zijn naaste bloedverwanten. Deze regel werd door vele Fransche costuimen overgenomen en kwam er meestal hierdoor tot uitdrukking, dat de aanwezigheid van de vermoedelijke erfgenamen der aanstaande echtgenooten voor de geldigheid van het huwelijkskontraat vereischt was (« parents habiles à succéder aux époux », Costuimen van Burgondië van 1570, artikel 26; Toullier, XII, 27). De toestemming was in het belang der bloedverwanten voorgeschreven « ne hereditaria bona diriperentur » (Bouhier, door Toullier aangehaald, XII, 28). En dit huwelijkskontraat mocht niet meer gewijzigd worden, tenzij met dezelfde toestemming (Pothier, Introd. à la comm. n° 16) en meestal slechts vóór het huwelijk (ibid n° 28).

Tot hetzelfde doel strekte ook het verbod van schenkingen tusschen echtgenooten, staande het huwelijk gedaan. Onder de meeste costuimen waren in dit opzicht giften ter zake des doods op ééne lijn gesteld met giften onder levenden, dan wanneer het Romeinsche recht enkel deze laatste onmogelijk achtte. (D. XXXIX, 6, 35 p.; Heineccius, Elementa iuris civilis § 458; Perezius, In Digestum, ad. XXIV, 1 [bl. 401 van de Elzevier-uitgave van 1669]).

Het verband van het oude voorschrift dat de goederen in de familie moesten blijven, eenerzijds, met

het principieel van de onaantastbaarheid van de huwelijksche voorwaarden en het volstreckte verbod der schenkingen tusschen echtgenooten, anderzijds, wordt duidelijk wanneer men nagaat dat het Romeinsche recht, dat de onvervreemdbaarheid der erfgoederen niet kent, toelaat *pacta dotalia* staande het huwelijk af te sluiten (D. XXIV, I, 1), en dat, onder het gewoonterecht, de toestemming van de familieleden voor het aangaan van het huwelijkskontraat juist in die gebieden niet noodzakelijk blijkt te zijn waar de echtgenooten elkander mochten begiftigen en hun insgelijks toegelaten was hun goederenregiem te wijzigen (b.v. in Brabant: « in Brabantia, » ubi conjuges sibi invicem donare possunt », Dufief, litt. C, blz. 47 in fine; « constante matrimonio » possunt inter conjuges pacta nuptialia iniri et » mutari », Arrest van den Raad van Brabant, Mei 1661, in Stockmans' Decisiones, Dec. 59. — Zie Stockmans, t. a. p. in fine, aangaande de niet-verplichte aanwezigheid van de bloedverwanten.

Ziedaar de oorsprong en de draagwijdte van het begrip « pacte de famille », dat in de oudere Fransche rechtsliteratuur een overgrootte beteekenis had.

Tegen het einde van het oud regiem grijpt echter een volledige kentering plaats: een « arrêt de règlement » van 17 Mei 1762 stelt vast dat huwelijksche voorwaarden slechts als overeenkomsten tusschen de partijen aangezien moeten worden (« que comme des conventions entre les seules parties contractantes », Pothier, Communauté, n° 339).

Het Burgerlijk Wetboek is dien weg verder opgegaan. Het heeft weliswaar het principieel van de onaantastbaarheid van het huwelijkskontraat behouden, doch uitsluitelijk in het belang van derden: « pour empêcher... des fraudes envers les tiers ». (Exposé des Motifs, Dalloz, Rép. V° Contrat de Mariage, n° 71, nota 1, n° 8). Hier wordt dus niet meer aan de onvervreemdbaarheid van de erfgoederen gedacht, en, logischerwijze, worden dan ook alle schenkingen tusschen man en vrouw toegelaten (artikel 1094 V. W.).

De oude opvatting, dat het huwelijkskontraat de beide familiën aanging, kan niet meer ingeroepen worden; de kinderen, uit het huwelijk gesproten, kunnen dus niet meer steunen op de rechten, welke zij als leden dezer familiën zouden bezitten, doch enkel op die welke zij in het kontraat putten, hetzij persoonlijk, hetzij als erfgenaam van den overledene.

Als erfgenamen zouden zij ongetwijfeld de nietigheid kunnen inroepen van al wat tot doel heeft te beletten dat het huwelijkskontraat zijn volle uitwerking verkrijgt. Maar, zooals Aubry & Rau terecht doen opmerken, is hier geen wijziging van hetgeen ten tijde van het huwelijk overeengekomen is: de overleden echtgenoot heeft aan geen enkel beding

verzaakt, dat in zijn voordeel gemaakt was. Het kontrakt wordt integraal toepegast, wat de verdeling der goederen aangaat. De overledene heeft eenvoudig beschikt over een recht dat, volgens het kontrakt, bij vervulling eener ontbindende voorwaarde, terug in zijn nalatenschap moest vallen en dat hij dus, onder dezelfde voorwaarden, binnen de perken van het beschikbaar gedeelte, zelfs aan derden kon legateeren.

Buiten het voorbehouden erfdeel hadden de erfgenamen inderdaad geen verworven recht. In hunne op het huwelijkskontrakt gegronde verwachtingen zijn zij door een latere akte, testament of schenking teleurgesteld; dat is al. Hoe zouden zij, als erfgenamen, daartegen kunnen opkomen?

Om hun toch die mogelijkheid te geven beweren Aubry & Rau, zooals hierboven gezegd, dat de schenking bij huwelijkskontrakt van zoo volstrekt definitieven aard is, dat de schenker er niets meer aan kan bijvoegen. Zulke schenkingen zijn, ten gevolge van een bijzondere gunst van den wetgever, niet onderhevig aan de nietigheden van artikelen 791 (verdrag over toekomstige erfenis), 894 (schenking van toekomstige goederen) en 906 (onmogelijkheid ongeborenen te begiftigen), en daarom zouden zij een bijzonder karakter van onherroepelijkheid bezitten, zoozeer zelfs dat er niets aan toegevoegd kan worden. Wij zien de mogelijkheid niet in, zonder wettekst, den wil van den schenker in diervoege uit te leggen, dat hij aanzien wordt alsof hij beloofd had geen verdere begiftiging aan zijn echtgenoot te doen, dan wanneer er in het huwelijkskontrakt geen spoor van dergelijke belofte te vinden is.

En aan wien zou die belofte gedaan zijn? Men kan zich voorstellen dat derden, die de aanstaanden begiftigen, hunne schenking onder zulke ontbindende voorwaarden kunnen doen. Dit is niet het geval, zoodat hier niet onderzocht moet worden of deze voorwaarde geldig zou zijn.

Maar hoe zouden de aanstaande echtgenooten in eene wederzijdsche gift aan den langstlevende kunnen voorzien dat de eerst-overlijdende geen legaten zal mogen doen? Als voorwaarde van de schenking is het beding ondenkbaar, daar de gift aan dengene die het overtreden heeft, door diens overlijden zelf vervalt. En alleenstaand zou het verbod zeker in strijd zijn met artikel 791 Burgerlijk Wetboek, dat overeenkomsten over toekomstige erfenissen verbiedt. In de besproken gevallen is er trouwens niets in dien zin voorzien geweest in het huwelijkskontrakt.

Als rechthebbenden van den overledene waren de aanleggers dus zonder eenige aanspraak.

Bezaten zij dan rechten, welke zij persoonlijk verworven hadden? Uitdrukkelijk hadden de echtgenooten hunne kinderen niet bedacht, doch is hunne bedoeling aldus uitgelegd door het arrest van Rouen,

dat in geval van tweede huwelijk het vruchtgebruik aan de kinderen moest terugkeeren. Deze beschikking zou in twee opzichten nietig zijn: ten eerste, omdat het op hetzelfde neerkomt als het zooeven besproken verbod verdere legaten te doen; ten tweede, omdat het een gift aan nog niet bestaande personen bevat en daarom indruischt tegen artikel 906 Burgerlijk Wetboek, waaraan, ten behoeve van de aanstaande echtgenooten die hunne kinderen rechtstreeks wenschen te begiftigen, geen uitzondering bestaat.

De kinderen welke uit het huwelijk zullen spruiten, kunnen enkel door derden begiftigd worden: ofwel bij fideicommissaire beschikking (artikel 1048); ofwel bij schenkingen van toekomstige goederen, hetzij rechtstreeks als eenige begiftigden, hetzij in tweede orde voor het geval de begiftigde aanstaande echtgenoot vóór den schenker mocht overlijden (artikel 1082). En dit laatste artikel voegt er bij:

« Pareille donation, quoique faite au profit seulement » des époux ou de l'un d'eux, sera toujours, dans ledit » cas de survie du donataire, présumée faite au profit des » enfants et descendants à naître du mariage. »

Voor schenkingen tusschen echtgenooten is echter de overgang op de kinderen uitgesloten (artikel 1093):

« sauf qu'elle (la donation) ne sera point transmissible » aux enfants issus du mariage, en cas de décès de l'époux » donataire avant l'époux donateur. »

Er heerscht weliswaar eenige twijfel of slechts het vermoeden niet bestaat dat de kinderen mede begiftigd worden, ofwel of den aanstaande de mogelijkheid ontnomen wordt hen aldus in het kontrakt te begiftigen. Deze vraag moet ons echter niet ophouden, daar de kinderen toch enkel dan een recht kunnen bekomen wanneer de begiftigde vóór den schenker overlijdt, hetgeen wij vooropgesteld hebben niet het geval te zijn.

Bij gebrek van een wettelijke beschikking die zulks toelaat, zien wij niet in hoe de aanstaanden, in strijd met artikel 906 Burgerlijk Wetboek, wederkeerig ten gunste van hunne mogelijke kinderen zouden kunnen bedingen. De schenking van toekomstige goederen is immers eene schenking onder levenden, zoodat de begiftigde niet slechts ten tijde van den dood van den schenker, doch reeds ten tijde van het kontrakt moet bestaan. Daaruit volgt dat de kinderen onmogelijk verworven rechten kunnen bezitten, welke door de tweede begiftiging miskend zouden zijn.

Wij kunnen ons dus met de oplossing van het Hof te Rouen geenszins vereenigen. De beschouwingen van praktischen aard van Baudry-Lacantinerie tegen dit stelsel zijn trouwens van dien aard, dat het niet aanbevelenswaardig schijnt in den door het arrest ingeslagen weg te trachten te volharden.

MARCEL ROOST,
Advocaat.

DE MEDEDEELING VAN DE ZAKEN AAN HET OPENBAAR MINISTERIE

De wet van 25 October 1919 (n° VI van het eenig artikel) zegt dat in de burgerlijke rechtbanken de kamers met drie rechters zitting houden zonder bijstand van het Openbaar Ministerie, tenzij wanneer het Openbaar Ministerie hoofdpartij of tusschenkomende partij is (partie principale ou intervenante dans l'instance).

Deze wet schafte niet uitdrukkelijk artikel 83 Wetboek burgerlijke rechtspleging af. Artikel 83 bepaaldt: a) in welke gevallen de zaken aan het Openbaar Ministerie moeten medegedeeld worden; b) dat het Openbaar Ministerie in alle zaken advies mag geven; c) dat de rechtbank in alle zaken mededeeling mag bevelen.

Evenmin werden door deze wet die bepalingen van het Burgerlijk Wetboek en van het Wetboek van burgerlijke rechtspleging, waarbij mededeeling aan het Openbaar Ministerie geboden wordt, afgeschaft.

Het gebeurt nu meermaals dat zaken, die mededeelbaar zijn, door den voorzitter der rechtbank, die bijna willekeurige macht heeft, aan de kamers met drie rechters worden uitgedeeld.

Niet de minste moeilijkheid zal ontstaan indien men aanneemt dat telkens eene mededeelbare zaak voor de kamer met drie rechters komt, het Openbaar Ministerie daar mag zitting nemen en advies geven. Aldus kunnen de wet van 1919 en artikel 83 en andere bepalingen overeengebracht worden.

Is dat overeen te brengen met de wet van 1919, die zegt dat het Openbaar Ministerie alleen optreedt als hoofdpartij of als tusschenkomende partij?

Zeker, indien men aanneemt, zooals advocaat-generaal de Ryckere (Journal des Tribunaux, 28 Mei 1922) dat tusschenkomende partij (partie intervenante) dezelfde betekenis heeft als samengevoegde partij (partie jointe).

In mijn Handboek van het burgerlijk procesrecht heb ik die meening aanvaard, omdat aldus al de betwistingen, die nu ontstaan, hadden kunnen vermeden worden; en dat het voor den goeden en snellen procesgang niet voordeelig is moeilijkheden uit te lokken.

De heer Le Paige (Rechtsk. Weekblad, 19 Mei 1935) heeft er de aandacht op getrokken, dat ons Hof van Verbreking dien uitleg niet aanvaardt.

Inderdaad, door arrest van 31 Januari 1935 (verschenen in Belgique Judiciaire van 1 April 1935, dus na het verschijnen van mijn werk) zegt het Hof, dat bij de kamers met drie rechters het Openbaar Ministerie niet meer moet verschijnen als samen-

gevoegde partij. Het mag dit enkel nog « lorsqu'il exerce soit directement et principalement, soit par la voie de l'intervention prévue par le code de procédure civile, l'action d'office que lui confère l'article 46 de la loi du 20 avril 1810 et prend en conséquence des conclusions qui lui sont propres. »

Het Hof neemt dus niet aan dat tusschenkomende partij en samengevoegde partij hetzelfde beteekenen.

We kennen den rol van het Openbaar Ministerie als hoofdpartij (artikel 46 wet van 20 April 1910) en de rol van het Openbaar Ministerie samengevoegde partij (artikel 83 Wetboek burgerlijke rechtspleging en andere bepalingen). Maar welk is de rol van het Openbaar Ministerie tusschenkomende partij?

Het gebeurt wel dat het Openbaar Ministerie, hoofdpartij, optreedt in een geding, dat door partijen aanhangig is gemaakt, b.v. in het geval voorzien in artikel 403 Burgerlijk Wetboek. Bij echtscheiding worden de kinderen toevertrouwd aan den echtgenoot die de echtscheiding bekwam, tenzij de procureur des konings vraagt in het belang der kinderen, dat deze worden toevertrouwd aan den schulden echtgenoot of aan derde personen.

Deze vraag kan het Openbaar Ministerie doen nadat de echtscheiding is uitgesproken of gedurende het geding.

Het gebeurt ook dat het Openbaar Ministerie optreedt wanneer reeds een vonnis in eersten aanleg is geveld en dat het in 't belang der openbare orde beroep maakt tegen het vonnis.

Is dit de tusschenkomst, zooals ze geregeld is in artikelen 339, 340, 314 en 466 Wetboek burgerlijke rechtspleging?

Geenszins. Want in het eerste geval treedt het Openbaar Ministerie op in een geschil, dat den staat der personen betreft, en juist in deze gevallen kunnen derde personen zich niet op gezegde artikelen van het Wetboek beroepen om tusschen te komen.

In het tweede geval stelt het Openbaar Ministerie beroep in in een geschil, waarin het geen partij was. Dat is ook de tusschenkomst niet van het Wetboek, want deze doet zich voor wanneer een der partijen, die in het geschil waren, beroep heeft ingesteld.

Nergens wordt de kwestie geregeld, dat het Openbaar Ministerie van de tusschenkomst voorzien in het Wetboek burgerlijke rechtspleging gebruik zou mogen maken om in een proces tusschen private personen een eigen recht te doen gelden (eigenlijke tusschenkomst) of om een der partijen te steunen (voeging).

De benaming tusschenkomende partij heeft dan maar zin, wanneer het synoniem is met hoofdpartij en dan was het overbodig dit te zeggen.

Men zou evenwel kunnen aannemen, dat de benaming tusschenkomende partij verkeerdelijk gebruikt werd voor de geijkte benaming samengevoegde partij.

Deze uitleg, zooals we zegden, ontgaat al de moeilijkheden en betwistingen.

Thans, met het niet gelukkig arrest van het Hof van Verbreking, komt men tot een zeer onlogischen toestand.

De mededeeling aan het Openbaar Ministerie — die we wel eene nuttelooze procedure achten — was ten minste op logische en redelijke wijze ingericht. Nu heerscht de grootste willekeur, b.v. het bestaande voorschrift van artikel 515 Burgerlijk Wetboek omtrent de ontzetting wordt toegepast als de voorzitter der rechtbank het geding verzendt naar eene kamer met één rechter, en wordt niet toegepast wanneer hij het geding naar eene kamer met drie rechters verzendt.

We meenen ook dat het Hof in zijn arrest niet geoordeeld heeft naar het inzicht van de wetgevers.

Inderdaad hebben de wetgevers, zooniet uitdrukkelijk dan toch impliciet aangenomen dat het Openbaar Ministerie als samengevoegde partij in de kamers met drie rechters kan optreden.

De Minister van Justitie, Mr Masson, verklaarde dat in echtscheidingszaken het Openbaar Ministerie moet aanwezig zijn. Welnu, echtscheidingen komen verplichtend voor de kamer met drie rechters, en het

Openbaar Ministerie is er in de meeste gevallen aanwezig als samengevoegde partij. Het is ook de algemeene praktijk, dat bij zaken van echtscheiding en scheiding van tafel en bed het Openbaar Ministerie zitting neemt.

De wetgevers hebben dit zonder tegenspraak aangevaard en hebben niet noodig geacht, dat de tekst van n° VI van de wet van 25 October 1919 moest veranderd worden om het Openbaar Ministerie als samengevoegde partij in de kamer met drie rechters toe te laten.

Men staat dus voor deze feiten : ofwel beteekent tusschenkomende partij hetzelfde als samengevoegde partij, en dat is o.i. de eenige redelijke en tevens de meest opportunistische uitleg, ofwel beteekent tusschenkomende partij iets onbepaald, dat nergens geregeld is, maar met het gevolg dat het Openbaar Ministerie niet meer mag optreden als samengevoegde partij in de kamer met drie rechters, ook niet in echtscheidingszaken.

Men werpe niet op dat de wet van 1919 beoogde minder zaken aan het advies van het Openbaar Ministerie te onderwerpen, want we zien dat nu alle zaken, ook niet mededeelbare, die voor een rechter komen, aan dat advies onderworpen zijn.

We staan dus voor eene onzekerheid, die door eene meer realistische rechtspraak had kunnen vermeden worden.

De wetgever zou best doen hier orde in te brengen en wel in den zin, dat eene algemeene tekst al de gevallen betreffend het advies van het Openbaar Ministerie overbodig verklaart.

L. VAN BAUWEL.

RECHTSPRAAK

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

1e Kamer. — 17 April 1935.

Voorzitter : M. Dujardin.

Raadsheeren : M.M. Bail en Van der Heyde.

Adv.-Generaal : M. Van den Branden de Reeth.

Pleiters : Mters Vrints en Van der Borcht.

SAMENWERKENDE VENNOOTSCHAP. — MAATSCHAPPELIJK REGISTER. — HANDTEEKENING. — BEWIJS. — GEEN ANDER BEWIJS MOGELIJK. — VOLMACHT. — ONGELDIG.

Om als lid te worden aanzien van een samenwerkende vennootschap, moet men zijn handteeken zetten op de ledenlijst der Vennootschap, gehouden ingevolge art. 120 W. B. Geen ander bewijs van lidmaatschap kan aangenomen worden.

Het teekenen door volmachthouder is ongeldig.

J. D. W. t/ C. K.

Aangezien beroeper als antwoord op de vraag van storting nog te doen op de door hem ingeschreven aandeelen, zijne hoedanigheid van lid der maatschappij ontkent;

Aangezien beroeper geen deel genomen heeft aan de stichting der maatschappij;

Aangezien het aandeelhoudersboek het bewijs van zijne verbintenis niet bevat;

Aangezien weliswaar het vaststaat dat Knapen Pieter, handelende in uitvoering van eene volmacht, het aandeelhoudersboek namen beroeper geteekend heeft;

Aangezien uit dit niet volgt dat beroeper moet aanzien worden als lid der maatschappij, vermits artikel 121 van de wet op de Vennootschappen, slechts een middel aanneemt om de aanneming van leden die geen stichters zijn, te bewijzen, te weten hun hand-

teeken in het stamboek van artikel 120; (Verbreking 12 Nov. 1903);

Aangezien alleenlijk de personen die ongeletterd zijn of die onbekwaam zijn om te teekenen, zich naar de wet mogen schikken met aan een derde volmacht te geven om in hun plaats het stamboek te teekenen;

Om deze redenen,

Het Hof,

Alle verdere of tegenstrijdige besluitselen verwerpende;

Ontvangt het beroep; doet te niet het vonnis à quo; verbeterende, wijst beroepene van haren eisch af;

Verwijst haar tot de kosten der twee aanleggen.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

9de Kamer. — 9 April 1935.

Voorzitter : M. Heyse.

Raadsheren : M.M. Daubresse en Lacroix

Advocaat-Generaal : M. Van Durme.

Pleiters : Mters Buydens en Thiry.

TRAMRIJTUIG. — RIGGELS. — VOORRANG. — VERTRAGING VAN HET VERKEER.

De spoorlijnen op den openbaren weg aangelegd zijn bij voorrang aangewezen voor het verkeer van de tramrijtuigen.

De bestuurder van een tramrijtuig moet alleen vertragen of stoppen, wanneer een stremming van het verkeer bestaat en niet wanneer zulk een stremming gebeurlijk kan opdagen.

O. M. en N. M. B. t/ B.

Gezien de beroepen ingediend op 25 Februari 1935, door de burgerlijke partij en op zelfden datum door het Openbaar Ministerie, en op 26 Februari 1935, door betichte tegen het vonnis uitgesproken door een rechter, den 16 Februari 1935, door de rechtbank van eersten aanleg van het arrondissement Mechelen, dewelke rechtdoende in boetstraffelijke zaken, zegt dat het feit bewezen is; en dat er verzachtende omstandigheden bestaan;

en betichte veroordeelt tot 50 frank boete gebracht op 350 frank en tot de kosten van het proces, beloopende in het geheel 68 frank 57 centiemen;

Beveelt dat de geldboete bij gebrek aan betaling binnen den wettelijken tijd zal mogen vervangen worden door eene gevangzitting van acht dagen;

En rechtdoende op vraag der burgerlijke partij :

Verwijst betichte te betalen aan de burgerlijke partij een som van vier duizend negen honderd negen en negentig frank 40 centiemen, met de vergoedende interesten, op de som van vier duizend twee honderd veertien frank, 65 centiemen, vanaf 18 Juni 1934, tot op den dag der aanstelling der burgerlijke partij, en voor de gerechtelijke interesten voor gansch de som, te rekenen van dezen laatsten dag tot den dag der betaling eischbaar bij lijfswang, waarvan den duur is vastgesteld op twee maand, stelt deurwaarder Aelvoet van Herzele aan om aan betichte het vooraf-

gaandelnijk bevel van den lijfswang te beteekenen; Verwijst den betichte in de helft der kosten, gedaan door de burgerlijke partij, beloopende in het geheel op drie frank.

Verwerpt het overige der vraag van de burgerlijke partij als ongegrond zijnde;

Gehoord het verslag gedaan door den heer Voorzitter;

Gehoord de burgerlijke partij in hare middelen ontwikkeld door Mter Buydens, advocaat;

Gehoord het Openbaar Ministerie in zijn eisch;

Gehoord de betichte in zijnen middelen van verdediging ontwikkeld door Meester Thiry, advocaat;

Aangezien de eerste rechter met reden beslist heeft, dat betichte, alvorens de spoorlijn over te steken, beter had moeten nagaan of er geen tramrijtuig in aankomst was, dat betichte alzoo eene fout heeft begaan welke de oorzaak van de botsing tusschen zijn camion en den aanrijdende trein is geweest, met het gevolg dat Van Beethoven, Van den Berghe, De Weerd en Wuyts, verwond werden;

Aangezien inderdaad de op den openbaren weg aangelegde spoorlijnen bij voorrang aangewezen zijn voor het verkeer van de bijzondere voertuigen die tot hunne uitbating dienen; dat overigens betichte des te omzichtiger moest zijn, daar hij uit een zijstraat reed en den doortocht aan alle den hoofdweg volgende rijtuigen moest afstaan;

Aangezien daarentegen het bestreden vonnis ten onrechte heeft aangenomen dat de bediende van de burgerlijke partij een gedeelte der verantwoordelijkheid van het ongeval moet dragen;

Aangezien de snelheid (20 tot 25 km. per uur) van den trein, die een hoofdweg in rechte lijn volgde, niet als overdreven blijkt;

Aangezien de bestuurder van een tramrijtuig alleen vertragen of stoppen moet, wanneer een stremming van het verkeer bestaat, en niet wanneer zulk een stremming als gebeurlijk voorkomt (Hof van Cassatie, 20 December 1926, Pas. 1927 I, III);

Aangezien in het huidig geval, de wattman verwachten kon dat betichte zich van de spoorlijn verwijderd zou hebben, zooals deze er toe verplicht was, en bijgevolg geene versperring van de baan kon voorzien, dat hij dus zijne snelheid niet verminderen moest, zoodra de uitrijdende camion te voorschijn kwam;

Aangezien te vergeefs wordt beweerd dat de remmen van den trein niet krachtig genoeg waren of niet behoorlijk in werking gebracht konden worden;

Aangezien dit feit geen invloed op het voorvallen van het ongeval heeft uitgeoefend, dat het uit het onderzoek inderdaad blijkt dat de onregelmatige handelwijze van betichte dan alleen duidelijk is geworden, wanneer de afstand tusschen trein en camion ongeveer 10 meter groot was, en dat, op zulk een afstand, het in de beste omstandigheden onmogelijk was een trekwagen met vier aanhangende wagens te stoppen;

Aangezien het feit door den eersten rechter ten laste van betichte vastgesteld, bewezen is gebleken door het onderzoek voor het Hof gedaan, dat er eene billijke toepassing der strafwet gedaan is geworden;

Aangezien, wat betreft de burgerlijke vordering, het uit bovenstaande beweegredenen spruit dat de volle verantwoordelijkheid van het ongeval op den betichte rust;

Aangezien de vereischte vergoedingen welke in

eersten aanleg betwist werden als gerechtvaardigd voorkomen;

Om deze redenen;

Het Hof,

Gezien de wetsbepalingen in het bestreden vonnis vermeld alsook art. 211 van het wetboek van strafvordering, door den heer Voorzitter ter zitting aangehaald;

Rechtdoende bij tegenspraak;

Op strafgebied :

Bevestigt het bestreden vonnis, verwijst den betichte in de beroepskosten jegens de openbare partij, deze beloopende in het geheel 90,72 fr.

Op burgerlijk gebied :

Doet het bestreden vonnis te niet, wijzigende, zegt dat volle verantwoordelijkheid van bewust ongeval door betichte moet gedragen worden, veroordeelt betichte om aan de burgerlijke partij te betalen de som van 9.998,80 fr. (negen duizend negen honderd acht en negentig frank, 80 centiemen), met de vergoedende interesten van af 18 Juli 1934) dag van het ongeval), tot den datum der aanstelling van de burgerlijke partij, en de gerechtelijke interesten van af dien datum, en de kosten der twee aanleggen jegens de burgerlijke partij, de beroepskosten in het geheel beloopende 25,80 fr ;

En aangezien deze veroordeelingen de 300 frank te boven gaan, zegt dat ze bij lijfswang invorderbaar zullen zijn, bepaalt den duur van den lijfswang op twee maanden, stelt den deurwaarder Aelvoet te Herzele aan om het voorafgaandelijk bevel te beteekenen;

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN.

2de Kamer. 25 Januari 1935.

Voorzitter : M. Verstraete.

Rechters : MM. Schilling en Van Cuyck.

Pleiters : Mters Koelman en Van der Planken.

AUTHENTIEKE AKTE. — BEWIJSKRACHT. — TEGENBEWIJS. — BEGIN VAN SCHRIFTELIJK BEWIJS. — VERHOOR OVER FEITEN EN VRAAGSTUKKEN. — BEDROG.

De in een authentieke akte opgenomen vermeldingen, waarvan de instrumenteerende ambtenaar de echtheid niet heeft kunnen vaststellen zijn enkel bewezen tot het bewijs van het tegendeel geleverd wordt.

Antwoorden van een der partijen in uitvoering van de procedure van verhoor over feiten in vraagpunten, kunnen een begin van schriftelijk bewijs daarstellen, wanneer ze het te bewijzen feit waarschijnlijk maken.

Men moet echter des te voorzichtiger zijn in het aanvaarden van dit tegenbewijs, daar men zich bevindt vóór een akte die speciaal opgemaakt werd, om als bewijs te dienen en het aan partijen vrij stond een tegenbewijs op te stellen.

Om een oorzaak van nietigheid uit te maken, dient het bedrog door een partij jegens de andere gepleegd en het moet daarenboven klaarblijkend zijn

dat de tegenpartij zonder het bedrog het kontrakt niet zou aangegaan hebben.

Leys.

Aangezien tusschen de zaken sub. nr 49.410 en 50.790 zulkdanige aanverwantschap bestaat, dat het vonnis van den eenen, het vonnis van den anderen moet beïnvloeden;

Dat een goede gerechtigheid dus de samenvoeging van die beide zaken eischt;

Aangezien Louis Leys bij akte van notaris Van de Wourwer, te Antwerpen, in dato van 17 Aug. 1932, afstand gedaan heeft van zijn aandeel in overdeelden eigendom in het huis, gelegen op de Hoevenschelaan, W. E., nr 151, te Kapellen, aan zijn broeder Gregor.

Aangezien de notarieele akte vermeldt dat Louis Leys den prijs van zijn aandeel, ontvangen heeft, zonder uitzondering noch voorbehoud, en in de akte er kwijtschrift voor geeft;

Aangezien de door Louis Leys ingestelde vraag strekt tot het hooren verklaren door de Rechtbank dat gezegde authentieke akte van afstand slechts een schijnakte is, zonder eenige waarde tusschen partijen;

Aangezien het vaststaat dat de in een authentieke akte opgenomen vermeldingen, waarvan de instrumenteerende ambtenaar de echtheid niet heeft kunnen vaststellen, door de authentieke akte enkel bewezen zijn tot bewijs van het tegendeel;

Dat te dien aanzien dient art. 1341 B. W. B., hetwelk het principe huldigt dat geschriften, getuigenbewijs oventreft, in acht genomen;

Dat er dus inzake, volgens art. 1347 en 1353 B.W. een begin van schriftelijk bewijs noodig is om hetzij getuigenissen, hetzij vermoedens als bewijzen te kunnen inroepen;

Aangezien Louis Leys dienaangaande zich beroept op de ondervraging van Gregoor op feiten en artikelen;

Dat algemeen aangenomen is dat de antwoorden van een der partijen in uitvoering van gezegde procedure een begin van schriftelijk bewijs kan daarstellen, waren ze zelfs duister of dubbelzinnig : (Planiol et Ripert d. VII, bl. 872 nr 1533) ;

Dat deze rechtsgeleerden zelfs er nog bijvoegen dat het niet noodig is dat het geschrift een der aangevende feiten volledig bewijst; dat het voldoende is dat het geschrift door den rechter kan aangehaald worden als een vertrekpunt eener redeneering;

Dat echter het een onontbeerlijke voorwaarde is dat het stuk of geschrift het feit, waarop men zich beroept, waarschijnlijke make, (Kluyskens, Burgerlijk Recht, Verbintenissen, nr 317 Planiol et Ripert);

Aangezien de Rechtbank de verwezenlijking van dit vereischte in de antwoorden van Gregoor niet vindt;

Aangezien op dit oogpunt aanlegger aanvoert dat verweerder verklaard heeft : 1) dat hij het bewijs niet kan leveren dat hij geld aan aanlegger voorgesloten had; 2) dat het Louis was, alhoewel afstand doende, die de kosten van de authentieke akte betaald had; 3) dat hij namelijk zijn broeder Louis geldelijk geholpen had ten gevolge van een inbeslag-neming, wanneer het vaststaat dat er geene gebeurd is ;

Aangezien indien men de verklaringen van verweer-

der in hun geheel leest zooals het past, men dan erin ook vindt dat partijen te zamen woonden, dat Gregoor niet of bijna niet geleerd is, dat Louis nooit geld bezat en van alle kanten door zijn broeder Gregoor geholpen werd;

Dat in die omstandigheden het aanneembaar is, dat Gregoor erop niet zou gedacht hebben ieder maal dat hij geld voorschoot, een bewijs ervan te vragen, dat Louis de kosten van de authentieke akte met het ontleende geld zou betaald hebben, en dat Louis, die een simpel man van den buiten is en bijna ongeleerd, zich zou misgrepen hebben nopens de aanstalten van een schuldeischer;

Dat in ieder geval wat er ook van zij, van die veronderstellingen, de antwoorden van Gregoor de beweringen van aanlegger niet voldoende waarschijnlijk maken om aan Louis toe te laten een akte te bestrijden die speciaal opgemaakt werd, om als bewijs te dienen;

Dat men in huidig geval des te voorzichtiger op de gezegdens van aanlegger moet ingaan, dat het hem immer vrij stond, indien hij door de grondakte slechts de bedoeling beoogde derden te benadeelen, met zijn broeder een tegenbrief of wederschrift — dat tusschen partijen volkomen bindend was — aan te gaan;

Aangezien aanlegger Louis Nijs nog aanvoert, dat hij door listige kunstgrepen in het contract werd uitgelokt, en dat bijgevolg zijn toestemming ongeldig is door bedrog;

Aangezien het bewijs van bedrog door alle middelen, zelfs door vermoedens, kan geleverd worden (art. 1316-1349 B. W.);

Dat echter het bedrog door de eene partij jegens de andere moet gepleegd zijn, en het klaarblijkend moet zijn dat de tegenpartij zonder het bedrog in het contract niet zou toegestemd hebben, (art. 1116);

Aangezien het spruit uit een straffelijk onderzoek dat inderdaad aanlegger door een derden persoon om den tuin geleid werd;

Dat echter uit niets blijkt dat verweerder medeplichtig zou geweest zijn aan het bedrog, en het bewijs ervan ook niet aangeboden is;

Dat dus die reden van vernietigbaarheid hier ook niet aanwezig is;

Aangezien Gregoor Leys den 1 Augustus 1933, zijn broeder Louis in mora gesteld heeft den door hem in bezit genomen gemeenen eigendom op de Hoeven-schelaan te verlaten;

Dat de gebroeders Gregoor en Alfons den 12 Januari 1934 hem in uitdrijving en in betaling van 10,000 fr. schadevergoeding gedagvaard hebben;

Aangezien verweerder tot hiertoe eraan geen gevolg heeft gegeven, zich beroepende op zijn bewering, als zou de afstandakte van 17 Augustus 1932 een schijn-akte zijn;

Aangezien ten gevolge van de dagvaardiging in dato 17 Juli 1933 op verzoek van Louis Leys aan zijn broeder Gregoor betekend, het samenwonen der gebroeders daar onuitstaanbaar is geworden en Gregoor in feite verplicht werd het gemeen huis te verlaten;

Aangezien het vaststaat dat sindsdien Louis, gezegd huis zonder titel noch recht is blijven bewonen en er zijn velohandel is blijven uitoefenen.

Dat weliswaar hij aanvoert dat hij slechts een gedeelte van de woning zou betrekken, maar dat het niet wegneemt dit ten gevolge van het geding — dat hij tegen zijn medebewoner ingespannen heeft — het

samenwonen der broeders daar onmogelijk gemaakt werd, en dat hij geweigerd heeft het huis te ontruimen;

Dat dus door Louis aan beide aanleggers een vergoeding verschuldigd is, die gelijk dient gesteld met de huishuurwaarde;

Dat met het oog, op de schatting van 40.000 frank door partijen zelve aan het huis gegeven in de afstandakte, de huishuur billijker wijze op 225 frank per maand kan begroot worden;

Dat er dus aan aanleggers een schadevergoeding van 3.600 frank toekomt voor 16 maanden wederrechtelijke bewoning, te weten van 1 Augustus 1933 tot 1 Januari 1935, dat aan die som dient desgevallend bijgevoegd, een maandelijksche vergoeding van 225 frank tot volledige ontruiming;

Om deze redenen,

Alle andere of tegenstrijdige besluiten van de hand wijzende;

Voegt beide zaken, ingeschreven onder nr 50.790 en 49.410 samen;

Rechtdoende op de zaak nr 49.410, geeft akte aan Louis en Gregoor Leys, dat ze het geding schatten op 151.000 frank voor de bevoegdheid;

Verklaart den eisch van Louis Leys, ontvankelijk, maar ongegrond;

Bijgevolg wijst hem af van zijn eisch en veroordeelt hem tot de kosten.

Rechtdoende op de zaak 50.790 :

Geeft akte aan Louis Leys dat hij het geding schat in elk zijner bestanddeelen op meer dan fr. 5000;

Veroordeelt Louis Leys... (zonder belang).

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE GENT

3e Kamer. 14 Januari 1935.

Alleen zetelend rechter : M. Van Hauwersmeiren.

Op. Min. : M. Vanhoudt.

Pleiters : Mters de Cock en Merchiers.

JACHTMISDRIJF. — JACHTWET. — CONTRACT. — TEGENBEWIJS.

Wanneer het jachtmisdrijf voortspruit uit een voorgebracht contract kan hiertegen als tegenbewijs enkel een gelijkaardige en geldigen titel gesteld worden.

Op. Min. t/ D. C. en D. M.

Aangezien de burgerlijke partij, het jachtrecht bekomen heeft van den tegenwoordigen eigenaar van het land;

Aangezien, indien de vorige eigenaars vroeger het jachtrecht zou hebben afgestaan aan een anderen jager, de betwistingen welke daarvoor tusschen dezen laatsten en de vroegere eigenaar desgevallend zouden kunnen ontstaan, niet van aard zijn het recht der burgerlijke partij te ontzenuwen;

Aangezien bedoelde andere jager, alhier niet in zake zijnde, noch niet tusschen gekomen zijnde, de rechtbank slechts uit te spreken heeft nopens de geldigheid der klacht tegenover betichte en dus nopens het bestaan van het in de dagvaarding vermelde delikt;

Aangezien de klacht door de burgerlijke partij, regelmatig en geldig is gedaan, daar zij haar recht

staaff door een schriftelijk en geregistreerd contract tegenover hetwelk geen ander geregistreerd contract of welkdanige geldige titel gesteld is;

Aangezien het feit ten laste van den betichte bewezen is en zijne goede trouw in zake niet aan te nemen is in tegenwoordigheid der ernstige verwittigingen, hem vroeger gedaan;

Om deze redenen,

Gezien de volgende artikels door den heer Voorzitter aangeduid :

Artikel 4, wet 28 Februari 1882, 40 SWB.; 194 van het wetboek van strafvordering, ter terechtzitting door den heer Voorzitter aangeduid :

De rechtbank, rechtdoende op tegenspraak :

Verwijst den beklaagde : tot eene geldboete van vijftig frank.

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE ANTWERPEN

14 November 1934.

Voorzitter : M. Moreels.

Rechters : MM. Verstraete en Laureyssens

Op. Min. : M. Van Hille.

Pleiter : M. Vroman.

GEMEENTEREGLEMENT. — PRIVATE SLACHTHUIZEN. — VERBOD ZE TE HOUDEN IN STAD. — TEGENSTRIJDIGHEID MET KONINKLIJK BESLUIT. — WETTIGHEID.

Het gemeentereglement dat verbiedt vee in de stad te houden is niet tegenstrijdig met het Koninklijk Besluit waardoor het bestaan van private slachthuizen geregeld wordt.

Het Koninklijk Besluit en het gemeentereglement hebben een ander doel en kunnen samenloopen; het Koninklijk Besluit heeft als doel de veeziekten te vermijden; het gemeentereglement heeft als doel de algemeene openbare gezondheid te bevorderen.

Op. Min. t/ Willems.

Aangezien betichte invoert dat het gemeentereglement waarvan de toepassing vervolgd wordt beperkingen uitvaardigt verder strekkend dan die door de wetgeving en de Regeering voorzien;

Dat namelijk het K. B. van 6, VIII 1925 in uitvoering der wet van 30, XII 1882 genomen het bestaan van private stallingen in de nabijheid van het slachthuis voorziet en zelfs zekere voorwaarden bepaalt waaraan de eigenaars zich te onderwerpen hebben wanneer het bestreden politiereglement beslist dat het voor den verkoop bestemde vee rechtstreeks door de eigenaars naar de stallen van openbare slachthuizen dient gebracht;

Aangezien echter dient opgemerkt dat het politiereglement van 1. VI 1934 niet genomen is gelijk het Koninklijk Besluit van 6. V. 1926 met het oog op de voorkoming van besmettelijke veeziekten, maar in het hooger belang der algemeene openbare gezondheid;

Aangezien de gemeenteraad onbetwistbaar put in de wet van 16-24 VIII. 1790 Titel IX art. 3, 3° & 5° het recht voorbehoudende maatregelen te treffen in het voordeel der openbare gezondheid;

Aangezien de verdediging nog opwerpt dat in casu het verbod gedaan aan de Antwerpsche bevolking privaaf stallingen te bezitten een niet toegelaten monopolium vormt in het voordeel van het Gemeentebestuur en een aanslag op de vrijheid van woonst en van handel door de Grondwet gewaarborgd;

Aangezien door het bestreden politiereglement niet verboden is stallingen te bezitten, maar wel er in voor den verkoop bestemd vee in bewaring te nemen;

Dat de uitoefening van eigendomsrecht en van den vrijen handel immer kan bepaald worden door bijzondere wetten of reglementen welke haar zekere beperkingen toebrengt in het voordeel van het openbaar belang; (Dovillee Loi Communale 30. III. 1933 P. 248 n° 1023. Advies Advokaat Generaal Verbrekingshof 14. II. 1910 Pas 1910-I-95. Verbr. 24.6.1919 P.P. 1920 123. Bidder Loi Communale, blz. 486. Girou Drt. Adm. de la Belgique 750 p. 246 T. II. Valerius Drt. Comm. II p. 410. Giron Drt. Public de la Belgique n° 328 p. 373 en volg. Errera Drt. public p. 466 en volg.).

Om deze redenen... bevestigt... veroordeelt...

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE SINT NIKLAAS

13 November 1934.

Voorzitter : M. Verschuren.

Referendaris : M. L. Thuysbaert.

Pl. : MM. De Cleene en de Montier.

I. — HANDELSREGISTER. — VERWEERDER DIE VERSTEK MAAKT. — GEEN REDEN VAN ONONTVANKELIJKHEID VAN HET VERZET.

II. — BURGERLIJKE RECHTPLEGING. — UITVOERING. — PROCES-VERBAAL VAN NIET BEVINDING. — GEVOLG.

I. *De aanlegger op verzet behoudt zijne hoedanigheid van verweerder uit den oorspronkelijken aanleg in dien zin dat het niet mogelijk is ten opzichte van zijn verzet de niet ontvankelijkheid op te werpen, onder voorwendsel dat hij niet zou ingeschreven zijn op het handelsregister. Inderdaad, hij doet niets anders dan zich verdedigen, zonder zelf eenige aanspraak te doen gelden. Het zou natuurlijk anders zijn, indien hij persoonlijk een weder-eisch moest instellen.*

II. *Een proces-verbaal van niet bevinding kan slechts dan als daad van tenuitvoerlegging gelden, wanneer het vaststaat dat de niet verschenen partij er van op de hoogte geweest is.*

De rechtsspraak neemt zelfs aan dat het verzet nog ontvankelijk is na de beteekening van het proces-verbaal van niet bevinding, op voorwaarde dat het verzet aange teekend worde binnen een zeer kort termijn.

Seyen t/ Verhaegen en Marmillon.

Gezien de geregistreerde dagvaarding van 22 September 1934 :

Aangezien de vraag strekt ten einde : «eischer als verzettend te hooren ontvangen tegen het vonnis door de Handelsrechtbank te Sint Niklaas, bij verstek tusschen partijen gewezen, den 19 Juni 1934; om-

trent de geldigheid van het verzet, gedaagden zich te hooren onontvankelijk of ten minste slecht gegrond verklaren in hun eisch; gevolglijk, den eischer te hooren ontlasten van de verwijzingen tegen hem uitgesproken in hoofdsom, intresten en kosten; de gedaagden zich te hooren verwijzen in de kosten»;

Aangezien gedaagden de ontvankelijkheid van het verzet betwisten op grond der wet van 30 Mei 1924 en 9 Maart 1929, art. 1bis, om reden eischer in verzet niet bewijst, dat hij in het Handelsregister is ingeschreven;

Aangezien aanlegger in verzet zijn hoedanigheid van verweerder uit den oorspronkelijken aanleg, in het aanhangig geding behouden heeft en het anderszids, niet blijkt uit de bestanddeelen der zaak dat hij welkdanigen eisch ook stelt:

dat, noch de tekst, noch de draagwijdte der hiervoren aangehaalde wetsbepalingen toelaat de niet-ontvankelijkheid tegen te werpen ten aanzien van een handelaar die zich slechts verdedigt, zonder eenige aanspraak, bij wedereisch, te laten gelden (Ber. Gent, 28 Mei 1931 en Hand. Gent, 9 Juli 1932, J. C. Fl. 1932, Nrs 5219, bl. 71 en Nr 5253, bl. 1841);

Aangezien gedaagden nog aanvoeren, dat het verzet niet ontvankelijk is ingevolge art. 159 van het wetboek van Burgerlijke Rechtspleging, om reden dat, den dag waarop het verzet beteekend werd, het vonnis van Juni 1934 was uitgevoerd door het opstellen van een proces-verbaal van niet-bevinding, in d° 20 September 1934, na voorafgaandelijke beteekening en bevel door het ambt van deurwaarder Zeghers van St. Niklaas;

Aangezien een proces-verbaal van niet bevinding slechts dan als daad van ten uitvoerlegging kan gelden, wanneer het vaststaat dat de niet-verschenen partij er op de hoogte van geweest is (Tissier sur Glasson, Préc. proc. civ. 1908, d. I, Nr 595; Japiot, Traité de proc. 1916, Nr 991; Pand. B. V° Oppos. aux jugem. bl. 129, Nr 258 en volg.; Antw. 7 Maart 1898, P. A. 1898, I, 201; Bruss. 15 Febr. 1930, P. P. 139; Brussel 13 Oct. 1931, P. P. 67);

dat zelfs door de Rechtspraak wordt aanvaard, dat het verzet nog ontvankelijk is na de beteekening van het proces-verbaal van niet-bevinding, op voorwaarde, evenwel, dat het gedaan worde binnen een zeer kort termijn (Antw. 7 Juli 1898 en 3 Februari 1903, P. A. 1898, I, 355 en 1903, I, 188; Gent, 9 Juli 1932, J. C. Fl. 1932, Nr 5253, bl. 184);

Aangezien het blijkt dat het proces-verbaal van niet bevinding werd opgesteld in afwezigheid van eischer in verzet en dat laatstgenoemde in verzet kwam tegen het verstekvonnis, twee dagen nadat het proces-verbaal van niet bevinding was opgesteld;

Aangezien uit wat voorafgaat kan afgeleid worden, dat integendeel, het verzet tegen een vonnis bij verstek niet meer ontvankelijk is, wanneer er een daad werd gesteld, waaruit, noodzakelijk, blijkt dat de niet verschenen partij kennis had van de uitvoering van het vonnis en, desondanks, niet onmiddellijk in verzet is gekomen;

dat er adus ten uitvoerlegging kan zijn door beslag onder derden;

dat, in dit geval, het verzet niet meer ontvankelijk zal zijn wanneer de niet-verschenen partij geen verzet deed zoodra het beslag haar werd aangezegd (Antw. 30 Sept. 1911, P. A. 1912, 153; Bruss. 13 Oct. 1931, P. P. 67);

Aangezien het blijkt uit de bestanddeelen der zaak

dat, krachtens het vonnis bij verstek, door de Rechtbank van Koophandel te St. Niklaas, gewezen in d° 19 Juni 1934, beslag onder een derde werd gelegd, den 27 Juli 1934; dat dit beslag den eischer in verzet werd beteekend en aangezegd den 5 Augustus daaropvolgende, met dagvaarding voor de bevoegde Rechtbank ten einde het beslag van waarde te hooren verklaren;

Aangezien eischer in verzet niet betwist dat hij, als gevolg daaraan, pleitbezorger heeft gesteld, zoodat het vaststaat dat hij, van de ten uitvoerlegging van het vonnis van 19 Juni 1934, kennis kreeg den 6 Augustus 1934;

dat hij, niettemin, heeft gewacht tot 22 September, daaropvolgende, alvorens tegen het verstekvonnis in verzet te komen;

Aangezien dit verzet laattijdig en, diensvolgens, niet-ontvankelijk is;

Om deze Rederen;

De Rechtbank, alle verdere of tegenstrijdige besluiten verwerpende, verklaart het verzet niet-ontvankelijk; kosten ten laste van eischer in verzet.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

8e Kamer. 15 Mei 1935.

Voorzitter : M. Kersse.

Referendaris : M. Rooms.

FAILLISSEMENTEN. — ART. 546. — VERKOOP MET BEDING VAN VERBREKING. — VERBREKING VOORAFGAANDELIJK AAN FAILLISSEMENT. — NIET TOEPASSELIJK.

Artikel 546 van het Wetboek van Koophandel laat niet toe den verbreking van een verkoop wegens niet-betalen der afkortingen op grond van een beding van het verkoopkontraat die regelmatig geschiedt is vóór de faillissement-verklaring te vernietigen.

Een beding volgens hetwelk een verkoper, ingeval de koper zekere afkortingen niet tijdig betaalt, het recht heeft den verkoop te verbreken met terughouding van alle betaalde afkortingen is geldig.

Curator faill. Danckers t/ Permeke.

Aangezien de eisch strekt;

a) in hoofddorde tot het bekomen van teruggave van een Ford 8 cyl. model Fordon de Luxe of zoo niet betaling eener som van 30.000 frank zijnde de tegenwaarde van dezen wagen en een schadevergoeding van 10.000 frank voor onrechtvaardige inbezithouding van dezen wagen sinds 22 Maart 1934 tot heden;

b) in zeer ondergeschikte orde te hooren zeggen voor recht, dat het bedrag van 41.425 frank niet in proportie is met door verweerder geleden schade, hem bijgevolg te hooren veroordeelen tot het betalen aan aanlegger eener som van 25.000 frank;

Aangezien deze eisch, naar luid de bewoording van het inleidingsexploot ten grondslag heeft artikel 546 der wetgeving op de faillissementen;

Dat, volgens dit artikel, inzake verkoop van roerende goederen, het verbreken er van niet toegelaten is in geval van faillissement;

Aangezien de maatschappij in commandiet Bebroeders Danckers in failliet werd verklaard den 10 April 1934;

Aangezien het vast staat dat de auto weeskwestie den 22 April 1933, door verweerder aan genoemde maatschappij werd verkocht mits de som van 46.485 frank, betaalbaar 16.125 frank comptant en het saldo bij gedeeltelijke afkortingen, vertegenwoordigd door twaalf geaccepteerde wissels, de eerste voor 2530 frank, vervallende een maand na datum van de verkoopovereenkomst, de volgende voor 2530 frank vervallende om de maand;

Dat, tusschen partijen, mondeling werd bedongen dat de verkochte auto de eigendom zou blijven van verkoper tot na de volledige afbetaling, ook, dat in geval de koper in gebreke zou blijven eenen der wissels op vervaldag te betalen, verkoper het recht zou hebben, zonder eenige voorafgaande in mora stelling, de verkoopovereenkomst te verbreken en de onmiddellijke teruggave van het voertuig te eischen;

Aangezien een dezer wissels, deze vervallen den 22 Maart 1934, niet betaald werd en den 24 Maart 1934 geprotesteerd werd bij gebrek van betaling;

Dat, ten gevolge hiervan verweerder, bij geboekt exploit van deurwaarder Aerts in dato 29 Maart 1934 aan de Maatschappij in commandiet Gebroeders Danckers betekende de verbreking van de mondelinge verkoopovereenkomst, gesloten tusschen partijen den 22 April 1933 en dat dien ten gevolge de auto in het bezit kwam van verweerder;

Dat, aldus in het onderhavige geval, het in werkelijkheid gaat om, bij toepassing van artikel 546 der wetgeving op de faillissementen, te zien en hooren nietig van geene waarde verklaren, met gevolgen, de verbreking van een verkoop, welk door verweerder geschiedde op 29 Maart 1934, zij voor de in failliet verklaring van den koper, naar aanleiding en in gevolge van eene tusschen partijen op 22 April 1933 rechtsgeldig mondeling overeengekomen ontbindende voorwaarde;

Dat dergelijke verbreking niet valt onder toepassing van artikel 546 der wetgeving op de faillissementen, het beginsel door dit artikel vastgesteld geen gemeens hebbende met de regelmatige verbreking van een verkoop en in bezit neming door den verkoper van de verkochte roerende waar, het faillissement van den koper voorafgaande;

Aangezien, wat betreft de vraag, in zeer ondergeschikte orde, tot het betalen door verweerder aan aanlegger qualitate qua eener som van 25.000 frank, wegens disproportie bestaande tusschen het bedrag der betaalde afkortingen op de koopsom en de belangrijkheid van de door verweerder werkelijk geleden schade, dat deze vraag niet kan ingewilligd worden, vermits uitdrukkelijk tusschen partijen mondeling werd bedongen dat, in geval aankoper in gebreke zou blijven eenen der wissels op den vervaldag te betalen buiten het recht van verkoper onmiddellijk en zonder in mora-stelling den verkoop te vernietigen en den wagen terug te nemen, de reeds betaalde afkortingen vervallen zouden zijn ten gunste van verkoper voor gebruik, sleet, vergoeding voor vernietiging van verkoopovereenkomst, enz. onafgezien van hogere schadevergoeding;

Om deze redenen,

De Rechtbank gelet op het eenig artikel onderdeel VII der wet van 25 October 1919, alle andere of tegen-

strijdige besluiten verwerpende, verleent akte aan aanlegger qualitate qua dat hij het geding schat op meer dan 15.000 frank, wijst aanlegger qualitate qua af van zijnen eisch en veroordeelt hem tot de kosten van het geding.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN.

6e Kamer, 22 Mei 1934.

Referendaris : M. Marinis.
Pleiters : Mters Smeesters en Stuyck.

ZEERECHT. — BEVOEGDHEIDSCLAUSULE. — OPENBARE ORDE.

VERZEKERINGSMAKELAAR. — GENIETER DER VERZEKERING. — VERTEGENWOORDIGING.

De rechtspraak neemt algemeen aan dat de bepalingen van een Zeevervoercontract, waardoor alle geschillen onderworpen worden aan vreemde Rechtbanken die vreemde wetten moeten toepassen nietig zijn indien de verkozen wetgeving niet volstrekt overeenstemt met de wetsbepalingen der Belgische wet van 28 November 1928, die van openbare orde zijn.

De verzekeringsmakelaar bezit de volmacht om in naam en voor rekening van den genietder der verzekering op te treden.

N. V. La Suisse t/ Kap. Fooy.

Gezien de geboekte dagvaarding op 13 Maart 1933 beteekend en strekkende tot de veroordeeling van verweerder om aan aanlegster ten titel van schadevergoeding wegens het ontbreken van katoenstoffen door verweerder met stoomschip «Helder» in twee kisten gemerkt P. S. CL N° 2 en N° 3 van Antwerpen naar Valparaiso vervoerd eene som van 6325.20 frank te betalen;

I. Bevoegdheid :

Aangezien verweerder ten onrechte de onbevoegdheid van de Handelsrechtbank van Antwerpen inroept onder voorwendsel dat partijen overeengekomen waren alle geschillen aan de Rechtbank te Amsterdam voor te leggen en de toepassing der Nederlandsche wetsbepalingen verkozen hadden;

Dat de Rechtspraak indedaad algemeen aanneemt dat de bepalingen van een Zee-vervoercontract waardoor alle geschillen aan vreemde Rechtbanken die vreemde Wetten moet toepassen voorgelegd moeten worden nietig zijn en van geener waarde zijn als de verkozen wetgeving niet volstrekt overeenstemt met de Wetsbepalingen der Belgische Wet van 28 November 1928 die van algemeen belang zijn;

Dat de Nederlandsche wetgeving betreffende verscheidene belangrijke bepalingen verschilt met de Belgische wetgeving (Handelsrechtbank Antwerpen, 5 Juli 1932 in zake La Suisse c/ Cap. De Dekker); dat de aangehaalde bepaling dus als nietig en van geener waarde moet aanzien worden, zoodat de Belgische Rechtbanken bevoegd zijn en namelijk de Handelsrechtbank van Antwerpen daar de betwiste mondelinge overeenkomst te Antwerpen ontstaan is;

II. Ontvankelijkheid :

Aangezien het uit de bestanddeelen der zaak blijkt

dat de verzekeringsmakelaar M. Delens, de som van 6325,20 fr. in naam van den drager van het cognossement van de maatschappij aanlegster ontvangen heeft;

Dat de Rechtspraak aanneemt dat de verzekeringsmakelaar de volmacht bezit om in naam en voor rekening van den genietder der verzekering op te treden;

Dat aanlegster diensvolgens den genietder der verzekering schadeloos heeft gesteld en de eisch bij toepassing van artikel 22 der Wet van 11 Juni 1874 ontvankelijk is.

III. Ten gronde :

Aangezien de kisten gemenkt P. S. C. L. nr 2 en nr 3, op 22 Juli 1932 te Valparaiso in licht gelost en nog dienselfden datum in de magazijnen van den toldienst gebergd werden;

Dat het slechts op 24 Augustus 1932 is geweest dat de drager van het cognossement bij den agent der reederij protest aanteekende :

Dat bij toepassing van art. 91 en 3 6° der Wet van 28 November 1928 de kapitein moet aanzien worden als hebbende de vervoerde goederen afgeleverd zooals deze in het cognossement vermeld waren en aanlegster het bewijs moet leveren niet enkel van de werkelijkheid van den aangehaalden diefstal doch ook van het feit dat die diefstal zich zou hebben voorgedaan voor dat de betwiste kisten in de magazijnen van de toldienst gebergd werden;

Aangezien verweerder ten onrechte beweert dat aanlegster ook nog zou moeten bewijzen dat de diefstal zou gepleegd geweest zijn, voordat de kisten in den licht gelost werden; dat het vervoer in licht van het zeeschip tot aan wal als de voortzetting van het zeevervoer aanzien moet worden telkenmale, zooals het in onderhavig geval geschiedde, dit vervoer niet door de zorgen van den bestemmeling gedaan werd; dat zulks met het doel door den wetgever beoogd, overeenstemt, vermits eene beslissing in tegenovergestelden zin de toepassing van art. 91 der Wet van 28 November 1928 onmogelijk zou maken telkens dat eene overlading in licht in eene zeehaven noodzakelijk is;

Aangezien de bestanddeelen der zaak bewijzen dat de Urugaaysche Toldienst bij het in bezitnemen der kisten bestatigde dat kist nr 2 die vermeld werd als wegende 232 kilos er slechts 158 woog, slechts zes stukken stof inhield en dat er eene ledige plaats in was.

Dat dezelfde toldienst ook bestatigde dat de kist nr 3 die 274 kilos wegen moest, slechts 200 kilos woog, acht stukken stof inhield en dat er eene ledige ruimte in was;

Dat de Agent der Reederij de stoffelijke bestatigingen der beambten van den Toldienst heeft goedgekeurd;

Dat de Agenten der reederij aldus tegensprekelijk met de beambten van den toldienst en op een oogenblik dat de kapitein verweerder steeds verantwoordelijk was volgens de bepalingen der Belgische wetgeving hierboven uiteengezet, het vermiste bestatigd heeft;

Aangezien verweerder geen enkel bewijsgrond mag beweren te vinden in het feit dat het cognossement een bepaling zou ingehouden hebben volgens dewelke het gewicht de inhoud, enz., onbekend waren;

Dat de reederij door de inlichtingen hem verstrekt door den bevrachter gebonden is en deze inlichtingen slechts mag betwisten indien hij redenen heeft om

aan de oprechtheid dezer inlichtingen te twijfelen of indien hij de redelijke middelen niet heeft gehad deze inlichtingen te controleeren; (Art. 91 LLL. 8° wet van 28 Nov. 1928) en dat deze algemeene bepalingen zooals die door verweerder aangehaald, niet kunnen aanzien worden als zijnde eene bijzondere melding zooals deze door vermeld artikel 91 geëischt wordt.

Aangezien wat het bedrag betreft dat het volstaat de bestatigingen ter bestemming gedaan te vergelijken met de verklaringen gedaan bij de inscheeping; dat avarij-commissarissen ter bestemming bestatigingen deden en er geene rede bestaat, deze bestatigingen te verworpen daar zij volkomen overeenstemmen met de bestatigingen door den toldienst bij de aflevering gedaan en door de agenten der reederij goedgekeurd;

Dat de werkelijke waarde van het vermiste alzo op 5875,36 frank mag vastgesteld worden;

Dat aanlegster de kosten van deskundige en deze van opstellen van een «Réglement d'Avaries» niet ten laste van verweerder mag beweren te leggen, daar deze kosten het noodzakelijk gevolg zijn, niet van de vervoerovereenkomst, maar wel van de verzekeringsovereenkomst waaraan verweerder geen belang heeft;

Om deze redenen,

De rechtbank alle andere besluiten afwijzende, geeft akte aan verweerder dat hij het geding enkel om aan de eischen der wet op de bevoegdheid en het rechtsgebied te voldoen op meer dan zes duizend frank schat;

Verklaart den eisch ontvankelijk, veroordeelt verweerder om aan aanlegster ten titel van schadevergoeding te betalen eene som van vijf duizend acht honderd vijf en zeventig frank 25 centiemen (5875,25 frank), vermeerderd met de rechterlijke interesten en de kosten des geding.

Verklaart het vonnis behalve voor de veroordeeling tot de kosten uitvoerbaar niettegenstaande beroep en zonder borgstelling.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL, TE ANTWERPEN

4e Kamer. 12 November 1934.

Referendaris : M. Marinis.

Pleiters : Mrs Lambreghts en Gyselynck

BEROEP. — TUSSCHENVONNIS. — BEVOEGDHEID. DER RECHTBANK TEN GRONDE. — UITVOERING. — VERZET. — MIDDELEN VAN VERZET. — OMSCHRIJVING.

Het beroep aangezekend tegen een tusschenvonnis onttrekt den grond van de zaak niet aan den eersten rechter, die dus ten gronde mag vonnissen, terwijl het beroep hangend is.

De uitspraak ten gronde kan niet beschouwd worden als de uitvoering uitmakend van het tusschenvonnis dat de zaak, wat den grond betreft, naar den algemeenen rol verzendt.

Eene algemeene betwisting ten gronde, kan niet als middel van verzet gelden, zelfs wanneer zij begeleid is van andere duidelijk omschreven middelen van verzet.

Dorekens t/ Crédit Commercial.

Gezien de vorige rechtspleging en namelijk de geboekte dagvaarding op 26 October 1932 ten ver-

zoeken der bank Crédit Commercial beteekend, het tusschenvonnis in dato 3 April 1933 en het vonnis bij verstek op 12 Juli 1933 uitgesproken en waarvan de gelijkvonmige expeditie voorgelegd wordt;

Gezien het exploit van verzet in dato van 18 Augustus 1933 behoorlijk geboekt;

Aangezien de verzetmakende partij in haar exploit slechts twee middelen inroept: 1°) door het feit dat aanlegger op verzet beroep aantekende tegen het tusschenvonnis van 3 April 1933, werd de zaak aan de Handelsrechtbank onttrokken omdat het beroep de uitvoering schorst. 2°) Ten gronde wordt de vordering betwist;

Aangezien het eerste middel van allen grond ontbloomt is; dat inderdaad door het beroep enkel de door de rechtbank beslechte punten in onderhavig geval de exceptie van aanhangigheid, aan het Beroepshof voorgelegd worden;

Dat het vonnis bij verstek enkel den grond der zaak beslecht heeft en niet de exceptie van aanhangigheid en dat gezien, bij toepassing van art. 425 van het wetboek op de Burgerlijke Rechtspleging de Rechtbank in hetzelfde vonnis en over de ontvankelijkheid en over den grond van den eisch uitspraak mag doen, niets haar kan verplichten, wanneer zij eerst in een tusschenvonnis uitspraak doet, betreffende de ontvankelijkheid, het geding te schorsen tot na uitspraak van het Beroepshof aangaande het beroep aangeteekend tegen dit tusschenvonnis dat den grond der zaak niet aanraakt;

Aangezien aanlegger op verzet eveneens te vergeefs laat opmerken dat het tusschenvonnis de uitvoerbaarheid niettegenstaande alle verhaal en zonder borg niet bevolen heeft en dat het vonnis bij verstek in uitvoering van dit vonnis uitgesproken werd; dat het tusschenvonnis niets beslist heeft betreffende den grond van de zaak doch de zaak naar den algemeenen rol heeft verzonden dit wil zeggen, de zaak gelaten heeft zooals zij was voor zij voor de eerste maal bepleit werd; dat het vonnis bij verstek dus niet in uitvoering van het tusschenvonnis geveld werd; zoodat de opwerping van aanlegger op verzet alsmede al de gevolgtrekkingen, betreffende namelijk de bevoegdheid, die hij er uittrekt ongegrond moeten verklaard worden;

Aangezien ten gronde dat aanlegger op verzet zich vergenoegt de vordering zonder meer te betwisten;

Dat de rechtspraak het algemeen eens is om te verklaren dat dusdanige algemeene betwisting niet als middel van verzet gelden kan zoodat het verzet betreffende den grond der zaak, bij toepassing van de wetsbepalingen op het verzet ongegrond moet verklaard worden;

Om deze redenen,

De Rechtbank, alle andere besluiten afwijzende, verklaart het verzet ontvankelijk doch ongegrond, bekrachtigt het vonnis waartegen verzet veroordeelt aanlegger op verzet tot de kosten van het verzet;

Vlaamsche Juristen

Abonneert U op het

RECHTSKUNDIG
WEEKBLAD !!!

WERKRECHTERSRAAD DER PROVINCIEN ANTWERPEN EN LIMBURG.

Zetelende in graad van beroep.
18 Maart 1935.

Voorzitter : M. H. Van Ooekel.
Pleiter : Mter Houben.

BEDIENDEN-KONTRAKT. — HANDELSREIZIGER, KOMMISSIELOONEN SLECHTS BETAALBAAR GESTELD NA BETALING DER LEVERINGEN. — RECHTSGELDIGE AFWIJING VAN ARTIKEL 22 DER WET VAN 1922. — NIET UITVOERING DER LEVERING OF DER BETALING TEN GEVOLGE VAN EEN FEIT VAN DEN PATROON. — RECHT VAN DEN BEDIENDE OP ZIJN KOMMISSIELOON.

Er kan rechtsgeldig tusschen partijen bedongen worden dat het commissieloon van den handelsreiziger slechts zal uitbetaald worden na volledige afbetaling der uitgevoerde bestellingen: artikel 2 der wet van 1922 op het bediendenkontrakt is inderdaad niet van openbare orde. De handelsreiziger heeft onder het beheer van zulk beding recht op het commissieloon zelfs voor niet uitgevoerde of niet betaalde leveringen, indien het niet betalen dezer bestellingen te wijten is aan eenig feit van den patroon. De patroon heeft echter het vrij oordeel over de opportuniteit voor het aanleggen van rechtsvervolgingen tot betalen der onbetaald gebleven leveringen.

Huart t/ Tissage de la Campine.

Gezien...

Aangezien de oorspronkelijke vordering er toe strekt de beroepene te doen veroordeelen tot betalen van:

1) 10.346.13 fr. voor commissieloonen op door hem aangeworven bestellingen.

2) 4031.25 fr. als schadevergoeding voor bestellingen die hij beweert niet te hebben kunnen verwezenlijken door de schuld van de beroepene.

Aangezien het vonnis a quo beroepene heeft veroordeeld tot het betalen der som van 1744.18 frank hoofdens commissieloonen door haar als verschuldigd erkend, en tot de helft der gerechtskosten, den oorspronkelijken eisch afwijzende voor het overige;

Aangezien de beroeper besluit tot de hervorming van het bestreden vonnis en toekenning der volledige oorspronkelijke vordering, en in bijkomende orde tot bekrachtiging der veroordeeling van 1744.18 frank en aanduiding van een deskundige voor het onderzoek over het overige der vordering.

Dat beroepene besluit tot de eenvoudige bekrachtiging van het bestreden vonnis.

Aangezien de beroepene verklaart en bekend alleen een bedrag van 1744.18 frank verschuldigd te zijn als commissieloonen verdiend op wenkelijk aangenomen, uitgevoerde en betaalde bestellingen, en de eerste rechter haar dus terecht tot betalen dier som heeft veroordeeld.

Voorwat het overige der gevorderde commissieloonen betreft:

Dat de beroepene betwist over de hiervoor aangewezen bestellingen commissieloonen verschuldigd te zijn omdat: ofwel de rekeningen over de daarop

betrek hebbende leveringen niet zijn betaald geworden, ofwel die bestellingen nooit zijn uitgevoerd geworden, de bestelling zelf of het overmaken derzelve aan beroepene door deze laatste betwist zijnde.

Aangezien voorwat de beweerde niet betaling der uitgevoerde bestellingen betreft, partijen het er over eens zijn om te erkennen dat het tusschen hen bestaande dienstkontrakt bedong, dat de kommissieloo-nen slechts betaalbaar zouden zijn na volledige regeling der rekeningen over de gedane leveringen.

Dat dit beding afwijkt van de bepalingen van artikel 22 der wet van 1922 op het bediendenkontrakt, luidens dewelke een handelsreiziger recht heeft op zijn kommissieloon van zoodra de door hem aangebrachte bestellingen door den patroon zijn aanvaard geworden; dat deze afwijking rechtsgeldig is en bindend, artikel 22 voornoemd niet van openbare orde zijnde.

Dat overigens volgens de algemeen geldende rechtsleer en rechtspraak de patroon onder het beheer van dergelijk beding vrij en alleen mag oordeelen over den aard en het al of niet aannemen der dwangmiddelen om betaling der geleverde koopwaren te bekomen.

(Thoumsin Nr 174.
Houben dienstkontrakt bl. 172.
Beroepshof Gent, 28 Mei 1931.
(Pas. 1932. II. 23.

en dat hij niet kan verplicht worden kosten van rechterlijke vervolgingen te maken tegen schuldenaars wier onvermogen deze uitgaven zou doelloos maken.

Maar aangezien anderzijds het onbetaald blijven van zulke levering zijne oorzaak kan vinden in een feit van den patroon, als zijn: slechte levering, laat-tijdige levering, enz., in welke gevallen deze laatste zich daarop niet mag beroepen om betaling van het overeengekomen kommissieloon aan zijn reiziger te weigeren.

Aangezien wanneer éénmaal aangebrachte bestellingen door den patroon zijn aanvaard, en wanneer de betaling of de uitvoering daarvan niet geschiedt door een feit dat van den patroon afhangt, de bediende gerechtigd is aanspraak te maken op het uitbetalen van het kontraktueel loon, en zijne rechten niet beperkt worden tot het opvorderen eener schade-vergoeding zooals venkeerdelijk door den eersten rechter is gevonnisd geworden.

Dat inderdaad niemand zich door zijne eigen vrijwillige daad kan ontslagen van zijne kontraktueele verplichtingen, en dat anderzijds eene kontraktueele verplichting slechts wordt omgezet en beperkt tot een recht op schadevergoeding vanwege den mede-kontraktant, wanneer de gedwongen uitvoering derzelve niet kan gevolgd worden zonder aanslag te maken op de persoonlijke vrijheid van den schuldenaar, hetgeen niet het geval is voor het kontraktueel bedongen kommissieloon van den handelsreiziger.

Dat het dus past een onderzoek in te stellen naar de oorzaak van de redenen om dewelke de niet betaalde rekeningen zijn onbetaald gebleven en na te gaan of dit al of niet te wijten is aan een feit van de maatschappij Tissage de la Campine.

Voorwat betreft het overige bedrag der gevorderde kommissieloo-nen, de bestellingen of het overmaken

derzelve niet betwist zijnde, het past den hierna voorgeschreven maatregel van onderzoek daarover te bevelen om daarna dienaangaande te beslissen als naar recht.

Aangezien voorwat betreft de gevorderde schadevergoeding voor het niet definitief verkrijgen van zekere bestellingen door den bediende om reden dat de beroepene niet bijtijds de bestelde typestukken zou geleverd hebben vooraleer de handelsreiziger zou kunnen aanspraak maken op eenig kommissieloon of schadevergoeding uit dezen hoofde; het zou moeten bewezen worden dat hij werkelijk deze bestellingen vast ontving en dezelve door den patroon zouden zijn aanvaard geworden, en zelfs door een fout of nalatigheid van dezen laatste niet zijn uitgevoerd geworden.

Om deze redenen,

De Werkrechtensraad van beroep, kamer voor bedienden, alle verdere en tegenstrijdige besluitselen verwerpende, verklaart het beroep regelmatig in den vorm van ontvankelijk, bevestigt het vonnis a quo in zooverre het de beroepene heeft veroordeeld tot het betalen der som van 1744,05 frank, hoofdens kommissieloo-nen met de rechterlijke intresten; doet het vonnis voor het overige te niet en hetzelfde hervormende en doende wat de eerste rechter hadde moeten doen, vooraleer ten gronde te beslissen over de verdere vordering van den beroeper, duidt Mr Janssens, Lange Lozanastraat, 109, aan als deskundige-verslaggever, om in een beredeneerd en onder eed te bevestigen verslag zijne meening te zeggen over het werkelijk bestaan der bestellingen door den beroeper aangevoerd, het overmaken derzelve aan beroepene en het aanvaarden derzelve door deze laatste, over het al of niet uitvoeren derzelfde bestellingen en over de oorzaken der gebeurlijke niet uitvoering der bestellingen, bepaaldelijk of deze niet-uitvoering al of niet te wijten is aan een feit van beroepene; over de al of niet betaling van de geleverde bestellingen en over de oorzaak van de niet betaling, bepaaldelijk of deze niet betaling te wijten is aan eenig feit van beroepene; verder na te gaan in hoeverre blijkens de boeken en bescheiden der partijen de bestellingen voor dewelke de beroepene in gebreke is gebleven om tijdig de bestelde typestukken te leveren, door den handelsreiziger waren aangeworven en door den patroon aanvaard, en alleen door het niet tijdig afleveren dezer typestukken zouden vervallen,

Eindelijk het bedrag op te maken van de kommissieloo-nen die hoofdens al deze verschillende bestellingen aan den beroeper zouden toekomen.

Beveelt aan de partijen al de in hun bezit zijnde stukken, boeken, en bescheiden en inlichtingen ter beschikking te stellen van den deskundige, om zijne zending mogelijk te maken en te vergemakkelijken;

Om daarna te hooren besluiten door partijen en te vonnissen als naar recht.

VLAAMSCHE JURISTEN

Abonneert U op het «Rechtskundig Weekblad»

DE VERVLAAMSCHING VAN HET GERECHT

Een pijnlijk klaaglied van enkele Antwerpsche Confraters. Terechtwijziging

De wet betreffende de vervlaamsching van het Gerecht is op het punt gestemd te worden en zal binnen enkele maanden in voege komen. Getrouw aan hun gewoonte hebben enkele Antwerpsche confraters van de oude Franschgezinde garde nog eens gemeend een manifest in de wereld te moeten sturen. De laatste kardoezen worden verschoten...

Doch, helaas, welken pijnlijken indruk maakt dit stuk niet! Het is geen manifest, het is een treurzang; het is geen protest, doch een klaaglied; het is geen strijdkreet, maar een tranenvloed! De bewoordingen zijn van dien aard, dat zij een steenen flamingantenhart zouden vermurwen, bij zoo veel verdriet! Van uit de diepten eener «profonde tristesse» stijgt de klacht: «Nous ne devons peut-être pas nous faire de grandes illusions.» Bij dergelijke zuchten past natuurlijk geen antwoord van onzentwegen, doch enkel meewarigheid. Wij zijn er dan ook gelukkig om dat onze confraters niet den laatsten sprankel hoop hebben opgegeven en dat, al leggen zij ook alle illusies af, zij er toch nog deze laatste op nahouden «que le bon-sens du peuple belge reviendra sur ces phobies passagères». Wat gunnen wij van harte dezen troost aan onze confraters.

Dit manifest ware andermaal slechts een slag in 't water en wij zouden het niet hebben vermeld, ware het niet noodzakelijk naar aanleiding ervan eene volstrekt onontbeerlijke terechtwijziging in ons blad in te lasschen. Het «Journal des Tribunaux» meldt in zijn nummer van 26 Mei l.l. (kol. 380), dat dit stuk zou ondertekend zijn geworden door al de leden van den Tuchtraad der Antwerpsche Balie. Zulks is volstrekt onwaar. In het laatste nummer van het blad «Le Jeune Barreau» worden de namen medegedeeld van de leden van den Tuchtraad die het stuk ondertekend hebben. Wij vinden er noch het handteeken van den stokhouder vermeld, noch dit van den secretaris der Balie, evenmin als dit van talrijke andere leden van den Tuchtraad.

Het is ten eerste gewenscht dat er aangaande deze ondertekening geen misverstand heersche en dat de missing van het «J. d. T.» worde hersteld. Ieder dient in deze aangelegenheid zijne verantwoordelijkheid te nemen. Wij nemen daarom uit «Le Jeune Barreau» de namen over van die leden van den Antwerpschen Tuchtraad die het stuk wel ondertekenden, namelijk: R. Van Santen, R. Van Reeth, S. Bauchau, G. Van Doosselaere, L. Van

Scharen, M. Wijnen, E. Buisseret en P. Deschrijver.

Deze lijst schijnt trouwens niet definitief want, naar in de wandelgangen van het Gerechtshof wordt verteld, zouden zelfs een paar van de onderteeke-naars vertrouwelijk hebben medegedeeld, dat zij de ondertekening van dit stuk betreurden... Wij deelen zulks slechts mede onder alle voorbehoud.

BALIELEVEN

BALIE VAN HASSELT

Op Woensdag, 29 Mei 1935, zijn de advocaten van de Balie van Hasselt overgegaan tot het verkiezen van een Tuchtraad.

Tot stafhouder werd verkozen: Mr. Emile Stellingwerff, te Hasselt.

Tot leden van den tuchtraad werden verkozen: Mr. Fritz Willems, te Hasselt; Mr. Michel Geraets, te Hasselt; Mr. Jan Gruyters, te Hasselt; Mr. Leon Demal, te St.-Truiden.

MEDEDEELINGEN

VLAAMSCH PLEITGENOOTSCHAP TE LEUVEN.

Het Vlaamch Pleitgenootschap te Leuven bestaat sinds 50 jaar. Feestelijkheden worden bij die gelegenheid ingericht. Op Zondag, 2 Juni, om 9,45 ure, brengt een bijzondere tramdienst de deelnemers van het station te Leuven naar Heverlee, alwaar een academische zitting en een banket zullen plaats grijpen.

Alle ex-Lovanienses worden verwittigd.

CURIOSA

— Het is zoover gekomen dat rechters of advocaten, die beschaafd Nederlandsch spreken, voor flaminganten of franskiljons doorgaan.

— Vonnissen maken is geen erwten pellen! zei de brave rechter. Dat heb ik ook nog gedaan..., toen ik pas gehuwd was, mijmerde de advokaat.

— Het is niet heelemaal onverklaarbaar dat soms het gezwornengerecht als een der schoonste vruchten van het algemeen stemrecht geroemd wordt.

— X. is een degelijk expert: hij kent zijn Pappenheimers.

— Er zijn twee soorten van advocaten: degenen die beginnen luider te spreken, en degenen die ophouden met spreken, als iemand dreigt in slaap te vallen.

— Toen sprak de schoolmeester: «Eene overbevolkte klas is als eene overbevolkte gerechtszaal: voor de schamelen is er een schamel plaatsje en geen tijd.

— Ge moet al erg verstrooid zijn om uwe gade te antwoorden «Ik vraag de toepassing van de Wet,» in plaats van: «'t Is me om 't even».

— Moest ge ooit onschuldig veroordeeld worden, denk dan toch niet onmiddellijk aan al uwe wandaden die ongestraft bleven.

Jud.

Dr. De Vliet, Antwerpen, Alfred Somville, bestuurder.